

Barış için Katalizörler

Kurulan bu Rotary Barış Merkezi, Orta Doğu ve Kuzey Afrika'da barışın inşasını güçlendirmeyi amaçlar.

Yazan : Jason Keyser

Orta Doğu veya Kuzey Afrika'da çalışan yaklaşık 100 barış bursiyeri mezunundan biri olan Şerif Elnegahy, barış elçilerine muazzam ihtiyaç duyan bir bölgede yüksek talep gören uzmanlığa sahip.

Suudi Arabistan'daki hükümet yetkilileri birkaç yıl önce krallığın yargı reformlarının bir ayağı olarak arabuluculuk ve çatışma çözümünün kurulmasına yardımcı olabilecek birini aramaya gittiklerinde bir sorunla karşılaştılar. "Bunu duymak biraz üzücüydü ama alanında Arapça konuşabilen bir uzman bulamadıklarını söylediler" diye hatırlıyor Sherif Elnegahy. Neyse ki, Mısır'dan bir Rotary Barış Üyesi olan Elnegahy, konuyla ilgili Arapça bir kitap yazmıştı ve adalet bakanının dikkatini çekti. Suudiler uzmanlarını bulmuştu.

Orta Doğu veya Kuzey Afrika'da çalışan yaklaşık 100 barış bursiyeri mezunundan biri olan Elnegahy, barış elçilerine muazzam ihtiyaç duyan bir bölgede yüksek talep gören uzmanlığa sahiptir. Bursunu 2016 yılında Tayland'daki Chulalongkorn Üniversitesi'ndeki eski Rotary Barış Merkezi'nde tamamlayan Elnegahy, program geri bildirim formunda Orta Doğu'da böyle bir merkeze duyulan ihtiyacı dile getirdiğini hatırlıyor. Şimdi, bunu kutlamak için bir nedeni var. Bu ay, yıllarca süren planlamanın ardından Rotary, İstanbul'daki Bahçeşehir Üniversitesi ile en yeni barış merkezi ortaklığını duyuruyor. Elnegahy, "Bu bir rüyanın gerçekleşmesi" diyor.

Sertifika programı, bölgeden gelen veya bölgede çalışmış olan veya dünyanın başka yerlerinde ilgili çalışmalar yapan barış elçileri eğitecektir. "Bu yeni barış merkezi, Rotary'nin barış için çalışma konusundaki uzun geçmişine dayanıyor" diyor 2006-07 Rotary Başkanı Bill Boyd. "Her sorunu çözemeyeceğiz, ancak bölge genelinde barış için katalizör olacak birçok barış

bursiyeri aracılığıyla fark yaratacağız."

İstanbul Barış Merkezi, Rotary'nin 2030 yılına kadar Afrika, Orta Doğu veya Kuzey Afrika, Asya ve Latin Amerika'da toplam dört sertifika programı oluşturma planının bir başka adımıdır. Bahçeşehir'deki program, 2021'de ilk öğrenci grubun ağırlayan Uganda'nın Kampala kentindeki Makerere Üniversitesi'ndeki merkezden sonra ikincisi olacaktır. Buna ek olarak, yirmi yıllık barış merkezleri programının dünya çapında beş yüksek lisans derecesi program daha vardır.

Orta Doğu'da bir merkez kurmak uzun zamandır Rotary için bir hedef olmuştur. İsrail ile Hamas arasındaki savaşın ve Yemen, Sudan, Suriye ve başka yerlerde uzun süredir devam eden diğer çatışmaların gösterdiği gibi, güvenilir yerel liderlerin barışın etkili savunucuları haline gelme ihtiyacı her zamankinden daha fazladır. Rotary Barış Merkezleri programının direktörü Laura Descher, "Bu merkez, bursiyerlerin uzun süredir devam eden çatışmalar ve bölgenin geleceği hakkında açıkça konuşmaları ve barışçıl topluluklar oluşturmak için yeni yaklaşımlar ve yollar keşfetmeleri için bir yer sağlayacaktır" şeklinde açıkladı merkezin amacını. Laura Descher, "Program, çatışma, kimlik, yoksulluk ve yerinden edilme konularını incelemeleri ve karmaşıklıkları ve olası çözümleri birbirleriyle tartışılması için bir fırsat sunuyor." diye devam etti.

Bugün yaklaşık 1,700 ülkede çalışan 140 barış bursu mezunları arasında hükümetler, sivil toplum kuruluşları, eğitim ve araştırma kurumları, medya ve sanat, barışı koruma ve kolluk kuvvetleri ve Birleşmiş Milletler ve Dünya Bankası gibi uluslararası kuruluşlarda liderler bulunmaktadır. Bazıları kendi içlerinde de örgütlenerek çalışmaktadırlar. Mülteciler ve göç etmek durumunda kalan kişiler, gençler, kadınlar ve çocuklar, çatışma ve yoksulluktan etkilenenler ve diğerleriyle çalışmaktadırlar. Barış bursiyerlerinin sadece küçük bir yüzdesi Orta Doğu'da çalışıyor olsa da, yeni merkezin hedeflerinden biri, çatışmanın altında yatan nedenleri ve itici güçleri ele alarak barış için gerekli koşulları yaratabilecek mesleki ağı üzerine inşa etmektir. Pozitif Barış olarak bilinen bu kavram, yoksulluk, ayrımcılık, etnik gerginlik, eğitime erişim eksikliği ve kaynakların eşitsiz dağılımı gibi konuları ele alır. Bunun neye benzediğini anlamak için Elnegahy'nin çalışmasını düşünebilirsiniz.

Elnegahy, eski bir savcı ve kendi ülkesinde şu anda arabuluculuk ve çatışma çözümü

**W PHOTOGRAPHS:
(THIS PAGE)
VADIM GHIRDA/AP
PHOTO; (OPPO-
SITE) OZGUR
DONMAZ/GETTY
IMAGES**

Türkiye son yıllarda dünyadaki en büyük mülteci nüfusuna ev sahipliği yapıyor.

*Yeni Rotary Barış
Merkezi'ne ev
sahipliği yapan
İstanbul, antik
çağlardan beri
kültürlerin
kavşağı olmuştur.*

konusunda uzmanlaşmış bir baş yargıçtır. Kendisi, BM kurumlarına ve programlarına, Suudi Adalet Bakanlığı'na, özel şirketlere ve diğerlerine danışmanlık yaparak Orta Doğu'yu boydan boya dolaşmaktadır. Görevi onu Basra Körfezi bölgesindeki tıklım tıklım dolu adliyelerden Mısır'ın Nil Vadisi'ndeki köy sokaklarına götürmektedir.

Elnegahy, Yukarı Mısır'daki aile içi intikam cinayetlerinden, Mısırlı çiftçilerin işçilere saldırdığı ve bir petrol ve gaz şirketinin ekipmanını sabote ettiği bir çatışma da dahil olmak üzere büyük şirketler ve topluluklar arasındaki anlaşmazlıklara kadar çeşitli çatışmalara müdahale etmiştir. "Bütün köy bunun için çıldırdı" diye hatırlar kendisi. Üç haftalık arabuluculuk diplomasisi boyunca üzerinde çalıştığı çözüm, şirketin çiftçilere hitap etmesi ve çiftçilere gelir getirmek için dükkanlar

“Her sorunu çözmeyeceğiz ama barışın katalizörü olacak birçok barışsever aracılığıyla fark yaratacağız.”

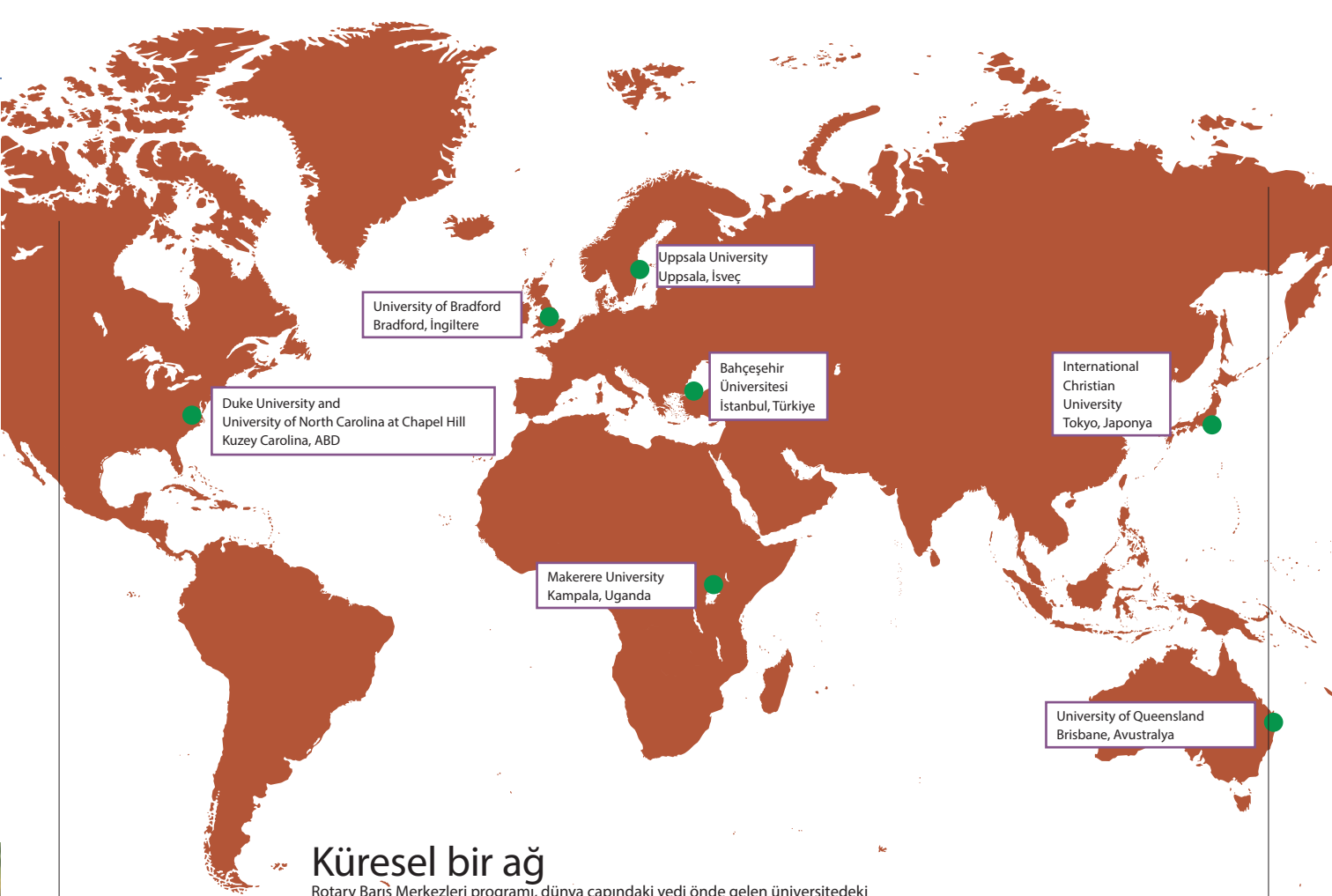
ve küçük işletmeler kurma izni almak için imkanlarını kullanmayı teklif etmesine yol açmıştır. "İşte bu kadar basitti" diye de ekliyor.

Benzer bir durumda, Elnegahy, ülke ekonomisi ve Kuzey Afrika'nın büyük bir yenilenebilir enerji tedarikçisi olma çabası için çok önemli olan güney Mısır'daki bir projeye ilgili bir anlaşmazlığı çözmek için çalışmıştır. Ayrıca hukuk, aile, ticari ve ceza davalarındaki anlaşmazlıkları çözmek için mahkeme arabulucularını eğitmiştir. Suudi Arabistan'ın Dammam kentindeki stajyerlerinden bazılarını ziyaret ederken, adliye binasının içinde omuz omuza duran yüzlerce insanı içeren bir dizi dava üzerinde özverili bir şekilde çalışan üç arabulucunun tavrından etkilenmiştir. Büyük çoğunluk davalarını duruşmadan önce çözüyordu. "Bir bakıma hayatlarına dokunduğumu hissettim," diyor Elnegahy. "Çatışmalarını geride bırakmayı başardılar."

Onun yardımıyla, Suudi Arabistan artık sağlam bir arabuluculuk programına sahip ve uygulamayı krallık genelinde kurumsallaştırdı. Bu tür çalışmaların etkisi bireysel

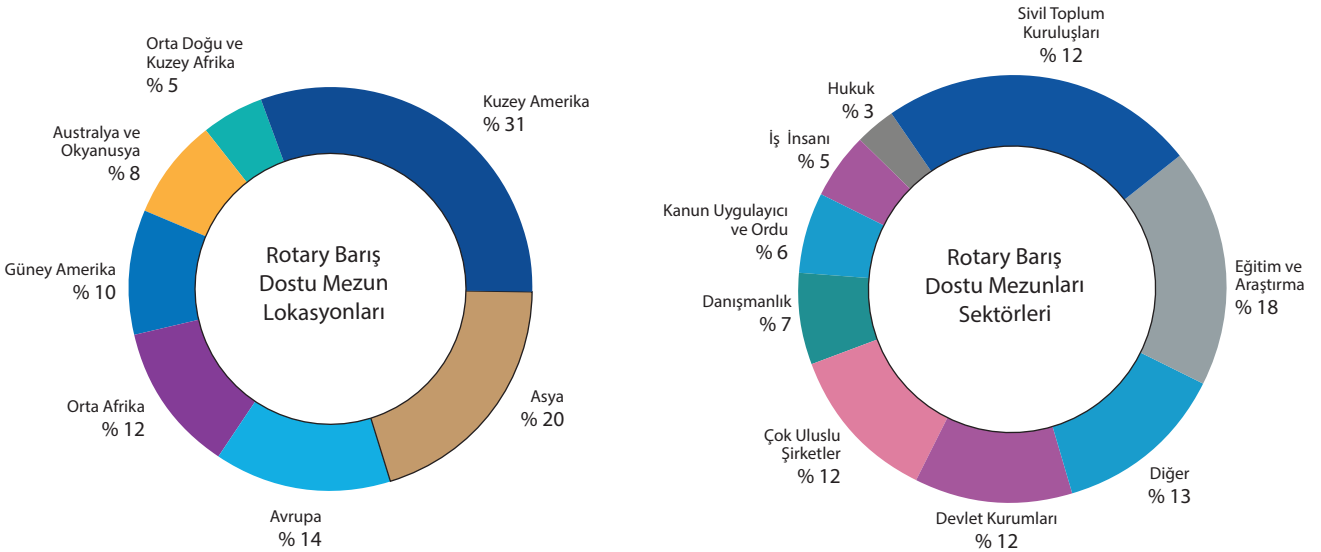
Barış bursiyeri mezunu Mustafa Öztürk Boğaziçi Üniversitesi'nde doçent. Travma yaşamış mülteci çocukları ve diğer dezavantajlı öğrencileri entegre etmek için eğitimcileri kapsayan uygulamalar tasarlıyor. Bu süreçte öğretmenlerin barışın elçileri olabileceğini fark etti.

Küresel bir ađ

Rotary Barış Merkezleri programı, dünya çapındaki yedi önde gelen üniversitedeki burslar aracılığıyla tamamen finanse edilen yüksek lisans dereceleri veya mesleki gelişim sertifikaları sunmaktadır. İstanbul Bahçeşehir Üniversitesi'ndeki en yeni program 2025'te açılıyor.

735 Sertifika Programı Mezunu

1,023 Master Programı Mezunu

Mezunların %88'i Rotary ağları ve ortaklarıyla bağlantı kurma ve işbirliği yapma fırsatlarına sahip olduklarını söylüyor

Mezunların %96'sı bursun kariyer yollarını olumlu yönde etkilediğini söylüyor

Bahçeşehir Üniversitesi 10'dan fazla ülkede kampüsleri, ofisleri ve 7.000'den fazla uluslararası öğrencisiyle küresel bir odaklanmayı teşvik ediyor.

anlaşmazlıkların ötesine geçer. "Bir uzlaşma atmosferi oluşturuyor; bir topluluğun parçası haline geliyor" diyor Elnegahy. "Bu sadece savaş ya da dava değil; başka yöntemler de var. Bu nedenle, farklılıklarımızla nasıl başa çıkılacağı konusunda olumlu bir kültür yaydığını düşünüyorum."

Elnegahy, şimdi, gelecek nesli eğitmekte, Mısır'daki hukuk öğrencilerine arabuluculuk öğretmekte ve ülke çapında öğrenci arabuluculuk yarışması düzenlemektedir. Ayrıca, Arap ülkelerinden genç kadın barış elçileri için bir eğitim programı tasarlamak için toplumsal cinsiyet eşitliğini geliştiren Birleşmiş Milletler kuruluşu olan BM Kadın Birimi ile birlikte çalışmıştır. "Katılımcılar muhteşemdi" diyor Elnegahy. "Onlardan herhangi biri kesinlikle geleceğin lideridir." 2021'deki ilk grup, Filistinli mültecilere yardım eden BM ajansı, BM Gıda ve Tarım Kuruluşu ve Afrika Kalkınma Bankası'nda çalışmaya devam eden kadınları içeriyordu.

Bölgede bir barış merkezi Elnegahy ve Rotary için bir süredir bir rüya olsa da, bu çaba, Rotary Vakfı tarafından Şubat 2021'de Otto ve Fran Walter Vakfı'ndan kabul edilen 15,5 milyon dolarlık bir taahhüt olan barış merkezleri programına en büyük bağışla ivme kazandı. Bir sonraki zorluk, bir üniversite ortağı seçmekti. Orta Doğu'da sınırlı sayıda Rotary Kulübü bulunmasını göz önünde bulundurarak, ev sahibi bir kurum seçerken bilinçli olması gerekiyordu ve doğru ortağı bulduğuna ikna oldu. Descher, "Rotary'nin küresel ağını ve erişimimizi getiriyoruz ve onlar da bölge, barış ve kalkınma konusundaki uzmanlıklarını getiriyorlar" dedi.

Kriterler arasında, Rotary'nin bulunduğu bir ülkede olması, tüm uluslararası öğrenciler için erişilebilir olması ve üniversitenin Rotary ile gerçek bir ortaklığa bağlılık göstermesi gerekiyordu. 11 ülkede 30'dan fazla kurum değerlendirildi. Sonunda, üç kurum tam teklif sunmaya davet edildi. Bahçeşehir'in yanı sıra

Kahire'deki Amerikan Üniversitesi ve yine İstanbul'daki Sabancı Üniversitesi'ydi.

Her birinin barış ve kalkınmada özel bir gücü vardı. Örneğin Bahçeşehir'de barış bursiyerleri, yoksulluk, eşitsizlik, iklim değişikliği, barış ve adalet gibi zorlukları ele alan BM Sürdürülebilir Kalkınma Hedeflerini ilerletmek için üniversitenin Birleşmiş Milletler ile sürdürdüğü ortaklıktan yararlanacaktır. Üniversitenin İktisadi, İdari ve Sosyal Bilimler Fakültesi Dekanı ve Birleşmiş Milletler eğitim merkezi CIFAL İstanbul'un Direktörü Ebru Canan-Sokullu, "Rotary Barış Bursiyerleri üst düzey diplomatik eğitimlere katılacak ve sürdürülebilir barış yönetişimi alanında çalışan Birleşmiş Milletler uzmanlarıyla bağlantı kuracak" diye açıklamıştır.

10'dan fazla ülkedeki kampüsleri ve ofisleri ve yalnızca İstanbul'daki 7.000'den fazla uluslararası öğrencisi ile Bahçeşehir, küresel bir odağı teşvik etmektedir. Barış merkezinin akademik direktörü Esra Albayrakoğlu,

"Üniversite aynı zamanda Orta Doğu ve Kuzey Afrika'nın bir mikrokozmosu olarak öne çıkmakta ve bu bölgeden birçok öğrenciye ev sahipliği yapmaktadır" der.

Bahçeşehir Üniversitesi'ndeki Otto ve Fran Walter Rotary Barış Merkezi 2025 yılında ilk öğrencilerini alacaktır. Bu merkezin başarısı, ziyaret edecek barış bursiyerlerini ağırlayacak, onlarla iletişim kuracak ve onları Türkiye'deki barış bursiyerleri ile buluşturacak olan Bölge Rotaryenlerinin katılımına da bağlı olacaktır. Ülkenin üç Rotary Bölgesi, 2014 yılında Balkanlar için büyük bir barış konferansının düzenlenmesindeki katkısı da dahil olmak üzere, barışın tesisinde uzun bir geçmişe sahiptir. 2420. Bölge Geçmiş Dönem Governörü Suat Baysan, Bölge'deki Rotaryenleri programa dahil etmek için yeni barış merkezi ve Uluslararası Rotary ile birlikte çalışan bir komiteye başkanlık etmektedir. Baysan, bursiyerlerin kendi ülkelerinde de dahil olmak üzere Rotaryenlerin görevlerinin, çalışmalarını desteklemek ve geleceğe rehberlik etmek olacağını söylemekte ve "Bu çok kritik" diyerek eklemektedir. Baysan, Bölgeyi yıllarca telekomünikasyon mühendisi olarak gezdiği için bunu ilk elden biliyor. Barışı koruma işini, mühendislerin İstanbul'un köprülerini Boğaz üzerinde güvenli bir şekilde asılı tutmak için gösterdikleri özene benzetiyor. "Her zaman bununla ilgilenmek zorundasınız" diyor.

Avrupa ve Asya arasında bir kara köprüsü görevi gören Anadolu Yarımadası, antik çağlardan beri kültürlerin kavşağı ve imparatorlukların (Bizans, Selçuklu, Osmanlı) merkezi olmuştur. Bugün, yaklaşık 85 milyon nüfuslu bir NATO üyesi ülkesi olan modern Türkiye Cumhuriyeti, hem Avrupa'da hem de Orta Doğu'da etkisi olan bölgesel bir güçtür.

Kıtaları birbirine bağlayan konumu, son yıllarda dünyanın en büyük mülteci nüfusuna ev sahipliği yapmasını sağladı. 3,7 milyondan fazla kişi, 12 yıldan uzun süredir devam eden savaşın büyük çaplı yıkıma yol açtığı ve en az yarım milyon cana mal olduğu komşu Suriye'den geldi. Afganistan, İran, Irak ve diğer ülkelerden yüz binlerce mülteci ve göçmen geldi.

Bu hızlı akın, enflasyon ve diğer ekonomik sıkıntılarla birlikte kaynakları zorladı ve sosyal gerilime yol açtı. Bir yıl önce Türkiye'yi ve Suriye'nin kuzeyini vuran yıkıcı deprem, travmayı ve baskıları büyüttü.

Barış bursiyeri mezunu Mustafa Öztürk, Boğaziçi Üniversitesi Eğitim Fakültesi'nde doçenttir. Birçoğu ciddi travma yaşamış mülteci çocukları ve diğer dezavantajlı öğrencileri

"Rotary Barış Bursiyerleri üst düzey diplomatik eğitimlere katılacak ve sürdürülebilir barış yönetişimi alanında çalışan Birleşmiş Milletler uzmanlarıyla bağlantı kuracak"

CIFAL İstanbul'un Direktörü Ebru Canan-Sokullu

İstanbul'dan 2019 barış bursiyeri Elif Avcı, yeni barış merkezinin araştırma merkezi olarak hizmet verebileceğini söylüyor ve "bölgemizde dönüştürücü bir güç olma potansiyeline sahip" diyor.

entegre etmek için eğitimcileri kapsayıcı uygulamalar konusunda eğitmeye odaklanarak öğretmenler için sürekli eğitim programları tasarlar ve uygular. Kendisi bu süreçte, öğretmenlerin barışın güçlü elçileri olabileceğini fark etti.

Mustafa Öztürk, 2021'de Ankara'da bir grup Suriyeli ile kavga ederken bir Türk gencin bıçaklanarak öldürülmesinin ardından şiddet olaylarının patlak vermesiyle yaşadığını gördü. Çeteler, başkentin birçok Suriyeli göçmen ve mülteciye ev sahipliği yapan bir bölgesinde işyerlerini tahrip ederek, evlere saldırarak ve arabaları devirerek karşılık verdi. Öztürk, gerginliğin yatıştırılmasına mahallenin öğretmenlerinin yardım ettiğini söylüyor. "Sokaklara giriyorlardı ve her iki taraf da

güvendikleri için güvenliklerini riske atmadan ailelerin evlerine kolayca gidiyorlardı ve müzakerelerde etkili bir rol oynuyorlardı" diyor. "Okullara barış getirmede ve barışı okullardan daha geniş topluma yaymada çok güçlü bir rolleri var." Öztürk, bölgeye odaklanmış bir barış merkezine sahip olmanın, toplumda barışı tesis etmek için daha fazla yol açacağına inanmaktadır.

İstanbul'dan bir başka barış bursiyeri olan Elif Avcı, yeni barış merkezinin araştırma ve savunuculuk için bir merkez olarak hizmet verebileceğini söylüyor. Elif, kariyerine çocuk ve ergen psikoloğu olarak başladı. İngiltere'deki Bradford Üniversitesi'nde barış bursunu tamamladıktan sonra, yerel konularda ses bulmalarına yardımcı oluyor ve iktidardakilerin dinlediğinden emin olarak marjinal grupları savunmaktadır. "İstanbul'da barış merkezinin kurulması, bölgemizde dönüştürücü bir güç olma ve sürdürülebilir barışın tesisi için bir katalizör olma potansiyeline sahip" diye ekledi Elif Avcı.

Yeni merkezin açılması umut vericidir. Bölgedeki çatışmalar zorlayıcı olabilir, ancak Elnegahy'nin görüşü, insanlığın en kötü vahşetlerinin ardından bile barış ve adaletin mümkün olduğu yönündedir. Bu, Güneydoğu Asya'nın daha ötesinde, kendi bursu sırasında yaşadığı bir deneyimle şekillenen bir bakış açısıdır. Kamboçya'nın Ölüm Tarlaları'na yaptığı bir saha ziyareti sırasında, Kamboçya soykırım sırasında küçük çocukların öldürüldüğü bir ağacın önünde ağlayan bir kadını görünce inancı sarsılmıştır. O akşam kendini bir sirkte, Kızıl Kmerler'den kurtulan ve sanatla şifa bulan bir çocuğun hikayesini anlatan bir gösteri izlerken buldu. Sirk'in, şifa ve neşe yaymayı misyon edinen bu terör saltanatından kurtulanlar tarafından kurulduğunu öğrendi. Bunun, bireyler ve toplum olarak barış yolunu seçme özgürlüğüne sahip olduğumuzun açık bir göstergesi olduğunu fark etti. "Hangi izi bırakmak istediğimize karar vermek bize kalmıştır" diyor Elnegahy.

Diana Schoberg tarafından ek raporlanmıştır.

Bahçeşehir Üniversitesi'ndeki Otto ve Fran Walter Rotary Barış Merkezi, 2025 yılında ilk öğrencilerini ağırlayacaktır. Barış ve kalkınma çalışmalarında bir yıllık mesleki gelişim sertifikası için başvurular 15 Mayıs'a kadar kabul edilmektedir. Yılda 40 öğrenciye kadar öğrenci kabul edecektir. Müfredat barışın tesisi, sürdürülebilir kalkınma, çatışma çözümü, diplomasi, arabuluculuk ve işbirliğini kapsamaktadır. Saha çalışmaları sırasında, bursiyerler mülteci sorunlarını, toprak ve dini çatışmaları inceleyecek ve afet bölgelerini ve donmuş çatışma bölgelerini ziyaret edeceklerdir. rotary.org/peace-fellowships'da Rotary Barış Bursları hakkında daha fazla bilgi edinebilirsiniz.